

Obsah

Předmluva	13
Úvodní lekce	
Výslovnost a pravopis portugalských samohlásek: délka a přízvuk samohlásek; samohlásky ústní; samohlásková znaménka; souhlásky; abeceda	15
1. lekce – Lição 1	
Portugal, os Açores e a Madeira	24
Výslovnost a pravopis: samohlásky nosové; dvojhlasý; vázání a navazování v mluvních celcích – změny ve výslovnosti souhlásek	26
Mluvnice: člen určitý, tvary, užití; podstatná jména na <i>-o / -a</i> ; tvoření množného čísla; přídavná jména na <i>-o / -a</i> ; tvoření množného čísla; postavení; pravidelné stupňování – 2. stupeň; slovesa na <i>-ar</i> ; zápor; slovesa <i>ser, estar</i> ; předložky ; stahování členu určitého s předložkami <i>de, em</i>	29
2. lekce – Lição 2	
Num lar estudantil. Doplňkový text: Vida universitária	38
Reálie: univerzity v Portugalsku; administrativní dělení Portugalska	40
Výslovnost a pravopis: výslovnost <i>e-</i> před palatálami; předpona <i>ex-</i> ; <i>ou – oi</i> ; navazování a vázání slov v mluvních celcích; hiát, psaní velkých písmen	41
Mluvnice: člen určitý – užití, vynechávání; člen neurčitý – tvary a užití, stahování s předložkami <i>de, em</i> ; podstatná jména – rodové dvojice; zájmena osobní v podmětu; zájmena přivlastňovací, zájmeno vztažné <i>cujo</i> ; přítomný čas sloves na <i>-ar, -er, -ir</i> ; přičestí minulé sloves na <i>-ar</i> ; slovesa <i>ser, estar</i> – užití; nepravidelné sloves <i>ser</i> (přít. čas); opisné vazby <i>estar a + inf., andar a + inf.</i> ; příslovce na <i>-mente; muito × muitos, muitas</i>	43
3. lekce – Lição 3	
Conversa telefónica. Doplňkový text: Publicidade	55
Reálie: telefonování; hodiny – 1. část	57
Mluvnice: zájmena osobní <i>você, vocês</i> , zájmena osobní ve 3. pádu; nepravidelná slovesa <i>estar, ir, ter, poder, dizer</i> (přít. čas); budoucí čas opisný <i>ir + inf.</i> ; připojování zájmen ke slovesným tvarům; číslovky základní 1–10; určování času; postavení příslovcí na <i>-mente</i> ; povinné stahování členu určitého s předložkou <i>a</i> ; vazba slovesa <i>precisar</i>	58

4. lekce – Lição 4

Empregos e o desemprego. Doplňkový text: Anúncio: secretária polivalente ...	68
Doplňkový slovníček: Povolání a zaměstnání	70
Výslovnost a pravopis tvarů sloves na <i>-ar</i> v perfektu; souhláskové skupiny ...	71
Mluvnice: množné číslo podstatných jmen (<i>pokrač.</i>); množné číslo přídavných jmen (<i>pokrač.</i>); sloveso: vykání; přičestí minulé sloves na <i>-er, -ir</i> (<i>pokrač.</i>); jednoduchý čas minulé sloves na <i>-ar</i> ; přechodník přítomný; číslovky řadové	72

5. lekce – Lição 5

Problemas sociais	81
Doplňkový slovníček: O problema de droga	82
Reálie: administrativní dělení Portugalska	83
Mluvnice: rod podstatných jmen (<i>pokrač.</i>); množné číslo podstatných jmen složených; množné číslo přídavných jmen na <i>-il</i> ; pravidelné stupňování (<i>pokrač.</i>), superlativ absolutní; nepravidelná slovesa <i>haver, diferir, servir</i> (přít. čas), <i>ser</i> (perfektum); trpný rod; ukazovací zájmena <i>este / esta, esse / essa</i> ; číslovky základní 11–1000 (<i>pokrač.</i>); slovní zásoba („internacionalismy“); novinářský styl	84

6. lekce – Lição 6

Preservar a Natureza (Reservas naturais em Portugal). Anedota	98
Doplňkový slovníček: Flora e fauna	101
Mluvnice: rod a množné číslo podstatných jmen (<i>pokrač.</i>); postavení přídavných jmen ; nepravidelné stupňování, sestupňování přídavných jmen a příslovcí; zájmena osobní ve 4. pádu; zájmeno tázací <i>qual</i> ; zájmeno vztažné <i>que</i> ; nepravidelná slovesa <i>ver, reduzir</i> (přít. čas); sloveso <i>proteger</i> ; přičestí minulé (<i>pokrač.</i>); infinitiv osobní; interpunkce ; odvozování slov; <i>dever</i> – užití; verbonominální vazby	103
Exercícios de Revisão I	114

Lição 7

Saúde e doenças. Anedotas. Provérbio	120
Doplňkový slovníček: Doenças e problemas de saúde	122
Mluvnice: vynechávání členu určitého (<i>pokrač.</i>); spojování členu určitého s předložkou <i>por</i> ; přídavná jména <i>bom, mau</i> ; nepravidelné stupňování přídavných jmen (<i>pokrač.</i>); nepravidelná slovesa <i>querer, dar</i> (přít. čas), <i>ter</i> (perfektum); <i>ter de / que</i> ; přičestí minulé (<i>pokrač.</i>); budoucí čas jednoduchý; složený čas minulé; trpný rod (<i>pokrač.</i>); číslovky základní (<i>dokončení</i>); slovesné vazby s <i>dar a ter</i>	123

Lição 8	
No médico. No dentista. No consultório de clínica geral	134
Doplňkový slovníček: O corpo humano	135
Zdvořilostní vazby	136
Mluvnice: rod a množné číslo podstatných jmen (<i>pokrač.</i>); zájmena ukazovací <i>isto, isso</i> ; osobní zájmena předmětová přízvučná; zájmeno tázací <i>que / o que</i> ; slovesa : dvojí zápor; zvrtná slovesa; nepravidelná slovesa <i>saber, fazer</i> (přít. čas); rozkazovací způsob; perfektum sloves na <i>-er, -ir</i> ; nepravidelné sloveso <i>sentir</i> ; sloveso <i>voltar</i>	137
Lição 9	
A saúde pública dos portugueses. Doplnkový text: Não fume pela sua saúde!	148
Pravopisné změny při časování sloves	152
Mluvnice: člen určitý místo podstatného jména; rod a množné číslo podstatných jmen (<i>pokrač.</i>); zájmena vztažná <i>que</i> (<i>pokrač.</i>), <i>o qual</i> ; zájmena neurčitá; slovesa : opis <i>é ... que</i> ; slovesa na <i>-uir</i> ; nepravidelné sloveso <i>trazer, vir</i> ; rozkazovací způsob (<i>pokrač.</i>); přičestí minulé (<i>pokrač.</i>); infinitiv osobní (<i>pokrač.</i>); příslovce – tvoření a stupňování (<i>rekapitulace</i>)	152
Lição 10	
Na praia. A costa da Prata. Anekdota	165
Výslovnost <i>que – qui; gue – gui</i>	168
Mluvnice: člen určitý místo podstatného jména (<i>pokrač.</i>); množné číslo podstatných jmen (<i>pokrač.</i>); zájmena ukazovací (<i>pokrač.</i>); nepravidelná slovesa <i>preferir, divertir-se, pôr</i> ; perfektum sloves <i>ir, fazer, ver</i> ; slovesné vazby; <i>trazer – levar</i>	168
Lição 11	
Mudanças no clima. Curiosidades em relação ao tempo. Doplnkový text: A previsão do tempo	178
Výslovnost: přízvuk	182
Mluvnice: slovesa : imperfektum; nepravidelné sloveso <i>cair, medir</i> ; perfektum slovesa <i>estar</i> ; infinitiv osobní; měsíce, datum	182
Lição 12	
Desportos em Portugal. Homenagem a Emil Zátopek. Doplnkový text: Curiosidades desportivas	192
Výslovnost: pravidla o postavení přízvuku (<i>pokrač.</i>); intonace	196
Mluvnice: slovesa : nepravidelné sloveso <i>dar</i> (perfektum); opisné slovesné	

vazby <i>ir</i> + přechodník, <i>deixar de</i> + inf.; konjunktiv přítomný; rozkazovací způsob 3. os. sg. a pl.; perfektum × imperfektum (<i>užití</i>); slovesné vazby; číslovky – datum	198
Exercícios de revisão II	205

Lição 13

Ecologia.	211
Doplňkový slovníček: Signos do Zodíaco	213
Mluvnice: slovesa: podmiňovací způsob; vkládání tvarů zájmen předmětových nepřízvučných do tvarů budoucího času a podmiňovacího způsobu; rozkazovací způsob – kladné i záporné tvary; souslednost časová; opisné slovesné vazby <i>estar a</i> + inf., <i>ir a</i> + inf.; konjunktiv přítomný (<i>pokrač.</i>); infinitiv osobní (<i>pokrač.</i>); slovesné vazby	214

Lição 14

Almoço no restaurante. Anedota	224
Doplňkový slovníček: Cozinha portuguesa. Pozdravy a rozloučení. Prosba	227
Mluvnice: vynechávání členu určitého; slovesa: <i>gostar de</i> ; nepravidelné sloveso <i>querer</i> ; rozkazovací způsob nepravidelných sloves; konjunktiv přítomný nepravidelných sloves; opisné slovesné vazby; absolutní přičestí minulé	228

Lição 15

Os hábitos alimentares dos portugueses. Doplnkový tetx: Os petiscos dos portugueses. Os vinhos	238
Mluvnice: vynechávání členu určitého a neurčitého; pravidelné stupňování přídavných jmen <i>bom, mau, grande, pequeno</i> ; nepravidelné sloveso <i>vir</i> ; perfektum slovesa <i>pôr</i> ; nepravidelné přičestí minulé (<i>pokrač.</i>); konjunktiv přítomný (<i>pokrač.</i>); konjunktiv budoucí; opisné slovesné vazby <i>ir</i> + přechodník, <i>acabar por</i> + inf.; předložky používané k vyjádření hodin	243

Lição 16

Comida portuguesa. No mercado de peixe	255
Doplňkový slovníček: Peixes, mariscos e cefalópodes	258
Realie: os santos populares	258
Mluvnice: přídavná jména ve funkci příslovcí; spojování zájmen osobních nepřízvučných ve 3. a 4. pádu; tázací zájmeno <i>quanto</i> ; nepravidelná slovesa <i>saber, caber, consumir, saborear</i> ; konjunktiv přítomný (<i>pokrač.</i>); souvětí podmínkové reálné; číslovky řadové 1.–10.; dny v týdnu; váhy	259

Lição 17	
Nos correios. A visita ao Castelo	272
Reálie: Lisboa	275
Mluvnice: přivlastňovací zájmena (<i>pokrač.</i>); slovesa : předminulý čas složený; souslednost časová (<i>shrnutí</i>); přechodník minulý; infinitiv osobní složený; portugalské ekvivalenty českého <i>mušet</i> ; slovesné vazby; vyjadřování hodin (<i>rekapitulace</i>); určování denní doby	275
Lição 18	
Correspondência particular. Correspondência oficial. Anedotas. Doplňkový text: A receita de arroz doce	287
Reálie: korespondence, psaní adres, oslovení, závěrečné fráze	290
Mluvnice: podstatná jména : zdrodněliny; slovesa : <i>há</i> ve významu <i>před</i> ; sloveso <i>pedir</i> ; konjunktiv přítomného času (<i>rekapitulace</i>); infinitiv osobní (<i>pokrač.</i>); číslovky řadové od 10. výše	293
Exercícios de revisão III	301
Lição 19	
No centro comercial: Na secção de pronto-a-vestir; Na secção de senhora	305
Doplňkový slovníček: Centro comercial – secções. Roupa	307
Mluvnice: podstatná a přídavná jména vyjadřující barvy; <i>de</i> + podstatné jméno ve funkci přídavného jména; slovesa : <i>conseguir</i> , <i>vestir</i> ; konjunktiv imperfekta; nejdůležitější slovesné vazby (<i>rekapitulace</i>)	309
Lição 20	
A reunião de família. A casa dos Borges I. Anedota	319
Mluvnice: nepravidelné sloveso <i>ouvir</i> ; konjunktiv imperfekta v podmínkových souvětích neskutečných; konjunktiv předminulého času; podmiňovací způsob složený; vyjadřování pocitů pomocí slovesa <i>ter</i> ; odvozování slov	323
Příbuzenské vztahy	330
Lição 21	
A casa dos Borges II. Uma tarde de lazer	331
Mluvnice: nepravidelné sloveso <i>sugerir</i> , <i>advertir</i> , <i>rir</i> , <i>prever</i> ; užití sloves <i>ser</i> × <i>estar</i> ; trpný rod (<i>rekapitulace</i>); slovesný vid; předložky a příslovce místa ...	335
Lição 22	
No banco. Na sapataria	346
Zdvořilostní vazby	349
Mluvnice: slovesa : nepravidelná přičestí minulé (<i>rekapitulace</i>); nepravidelné slovesa <i>valer</i> ; předminulý čas jednoduchý; konjunktiv minulý složený;	

předbudoucí čas indikativu a konjunktivu; opisná slovesná vazba *não deixar de + inf.*; **spojky** *assim que, logo que*; **předložky** a předložková spojení vyjadřující časové určení 349

Lição 23

Carta de apresentação de queixa. Anedotas: Um acidente. Mais uma. Na garagem. Doplnkový text: **Serviços vários** 359

Doplnkový slovníček: **Serviços** 362

Mluvnice: nepravidelná slovesa *fugir, cair*; užití konjunktivu (*rekapitulace*); některá slovesa a jejich ekvivalenty v češtině 363

Lição 24

Os transportes públicos de Lisboa. Onde fica...? Doplnkový text: **Para tirar o passe social** 371

Mluvnice: užití a vynechávání **členu** určitého; přídavné jméno *antigo*; nepravidelné sloveso *subir, construir*; infinitiv osobní (*rekapitulace*) 376

Exercícios de revisão IV 383

Lição 25

No aeroporto de Lisboa. O posto de informação turística. Reserva de alojamento. Doplnkový text: **Goa** 387

Vyjádření souhlasu a nesouhlasu 390

Mluvnice: **přídavná jména** – změna významu podle postavení; **slovesa**: infinitiv osobní (*pokrač.*); infinitiv prostý; vazby slovesa *dar*; české ekvivalenty některých sloves 391

Lição 26

A cultura e as diversões em Lisboa. Vamos à ópera. Doplnkový text: O teatro e o cinema 401

Doplnkový slovníček: **A cultura** 404

Vyjádření lítosti 405

Mluvnice: **člen** určitý u zeměpisných názvů (*rekapitulace*); **přídavná jména** – tvoření ženského rodu (*rekapitulace*); nepravidelná slovesa *divertir(-se); atribuir*; slovní zásoba 405

Lição 27

A Lisboa histórica. Diálogo. Doplnkový text: A Lisboa de hoje 414

Mluvnice: *a maioria, a maior parte* – shoda; shoda **přídavného jména** s podstatným v rodě a čísle; nepravidelná slovesa *ler, jazer, instruir, prevenir*; opisné slovesné vazby (*rekapitulace – 1. část*) 419

Poezie: **Eugénio de Andrade: Praça de Malá Strana; Lisboa** 428

Lição 28

Portugal. Diálogo. Doplnkový text: A origem de Portugal	430
Mluvnice: rod podstatných jmen (rekapitulace); sloveso atingir ; opisné slovesné vazby (<i>rekapitulace – 2. část</i>)	434

Lição 29

O português no mundo I. Os PALOP. Doplnkový text: A língua portuguesa	445
Mluvnice: množné číslo podstatných a přídavných jmen (<i>doplnění</i>); některá slovesa ve spojení s předložkami	450
<i>Dez razões para, segundo o Instituto Camões, se aprender português</i>	458

Lição 30

O português no mundo II. O Brasil I: Dados Gerais	460
Doplnkové texty (brazilské): Potencial agroindustrial e turístico da Costa do Dendê. Salvador	461
Brazilská portugalština (<i>srovnání s evropskou portugalštinou</i>): rozdíly ve výslovnosti a pravopisu – samohlásky, souhlásky; rozdíly ve slovní zásobě; rozdíly v tvarosloví a syntaxi. Některé charakteristické rysy ve výslovnosti jednotlivých regionů Brazílie	465
Exercícios de revisão V	473

Lição 31

O Brasil II: Rio de Janeiro. Brasília. São Paulo. Ouro Preto. O Pantanal. Manaus	477
Brazilská portugalština – další rozdíly: rozdíly ve výslovnosti, v pravopisu a ve slovní zásobě; rozdíly v tvarosloví a syntaxi	481
Státy Brazílie, jejich hlavní města a příslušná přídavná jména	486
Mapa Brazílie	487
Antologie doplnkových textů	489
Státy a příslušná přídavná jména	513
Rejstříky: Mluvnický rejstřík	517
Přehled konverzačních témat	523
Přehled témat reálií	525
Mapa Portugalska	527
Sešit:	
Klíč ke cvičením	5
Portugalsko-český slovník	55
Česko-portugalský slovník	87

ANTOLOGIE DOPLŇKOVÝCH TEXTŮ (ANTOLOGIA COMPLEMENTAR)

Obsah Antologie doplňkových textů

1. Identificação pessoal	490
2. As orelhas do abade	490
3. Uma casa portuguesa (<i>fado</i>)	491
4. Barco negro (<i>fado</i>)	492
5. Lenda das amendoeiras do Algarve	492
6. A importância do futebol para os portugueses	493
7. Ernesto Rodrigues: <i>História de Portugal</i>	495
8. Moçambique	496
9. Manuel Ferreira: <i>Como nasceu Timor</i>	498
10. Goa e Cochim	500
11. Pepetela: <i>Invocação</i>	500
12. Macau	501
13. Poesias	504
14. Cantar de amigo	504
15. Luís de Camões: <i>Verdes são os campos</i>	505
16. Fenando Pessoa: <i>Natal</i>	506
17. Política	506
18. O computador	507
19. Economia	509
20. Brazílská portugalština: regionální lingvistické varianty varování při přepadení	510